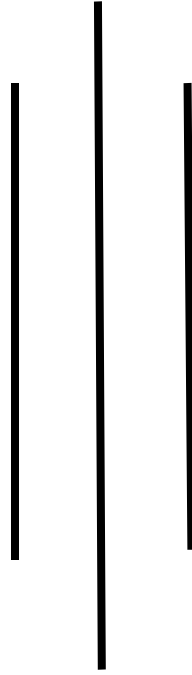

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वार्षिक
नीति तथा कार्यक्रम

कालिमाटी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रामपुर, सल्यान
कर्णाली प्रदेश, नेपाल ।

कालिमाटी गाउँपालिकाको १६ औं गाउँ सभामा
कालिमाटी गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री दान बहादुर खत्री के. सी. ले
प्रस्तुत गर्नुभएको

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वार्षिक
नीति तथा कार्यक्रम

कालिमाटी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
रामपुर, सल्यान
कर्णाली प्रदेश, नेपाल ।

२०८१ आषाढ ०९

कालिमाटी गाउँपालिका उपाध्यक्ष, गाउँसभाका सचिव, गाउँसभाका सम्पूर्ण सभा सदस्य ज्यूहरु, गाउँपालिका अन्तर्गतका कर्मचारी ज्यूहरु,

- १ यस गरिमामय गाउँसभामा नागरिकको दिगो विकास, सुशासन, समृद्धि र शान्तिका निम्ति विगत ७ वर्ष देखि कुशलतापूर्वक काम गर्दै आएको यस परिपेक्षमा १६ औं गाउँसभा आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मार्ग दर्शको रूपमा रहेको बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय गाउँसभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा आफूलाई गौरवको अनुभूति गरेको छु ।
- २ संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि नेपाली जनताले गरेको शान्तिपूर्ण तथा शशस्त्र गौरवपूर्ण ऐतिहासिक संघर्षमा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञातअज्ञात शहिदहरुप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । लोकतन्त्र प्राप्तिका लागि विभिन्न चरणको आन्दोलनको क्रममा बेपत्ता भएका घाइते योद्धा र पीडित परिवारहरु प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु । नेपालको युगान्तकारी परिवर्तनका लागि भएका आन्दोलनमा अगुवाइ गर्नुहुने सम्पूर्ण अग्रजहरुको योगदानप्रति उच्च सम्मान सहित स्मरण गर्न चाहन्छु ।
- ३ नेपालको संविधानले निर्दिष्ट गरेको स्थानीय तहका एकल तथा संघ प्रदेश र स्थानीय तहमा रहेका साझा अधिकार सूची बमोजिम कालिमाटी गाउँपालिकाले जिम्मेवारी र दायित्वलाई कर्तव्यबोध ठानी आफ्नो स्रोतसाधन र क्षमताले भ्याएसम्म नागरिकमैत्री स्थानीय सरकारको रूपमा कालिमाटी गाउँपालिकाले काम गर्दै आएको छ । गाउँपालिका स्थापना भएदेखि नै नागरिकले अनुभूत गर्ने गरी शासकीय अभ्यासलाई लोकतान्त्रिक विधि र पद्धति अनुरूप संचालन गरेको व्यहोरा यस गरिमामय सभामा जानकारी गराउँन चाहन्छु । यस समय सीमाभित्र पालिकाको सुशासन, विकास समृद्धि र शान्तिको खाका तयार गरी कार्यान्वयनको प्रक्रियामा अगाडि बढेको कुरा जगजाहेर छ ।

सभा सदस्य ज्यूहरु,

- ४ दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको संवैधानिक मार्गदर्शनमा रही समृद्ध नेपाल: सुखी नेपालीको राष्ट्रिय आकांक्षा र कालिमाटी गाउँपालिकाले दीर्घकालिन परिकल्पना गरेको "स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार , कालिमाटी गाउँपालिकाको सम्वृद्धिको आधार" भन्ने मूल नारालाई साकार पार्न यो नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ । हामीले गरेका ७ वर्ष सम्मका विभिन्न क्रियाकलापहरुले पक्कै पनि कालिमाटी गाउँपालिकालाई विकासको क्षेत्रमा अगाडि बढाएको कुरा यहाँहरुको विचमा जगजाहेर छ । तथापि सबै कुराहरु अझै परिपूर्ति भईसकेको छैन । विगतमा लिइएको नीतिको आधारमा प्राप्त उपलब्धिहरुलाई रक्षा गर्दै थप उपलब्धिका निम्ति आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को वार्षिक बजेटको तर्जुमा गरिरहेको यस घडीमा हामीले गरेका जनपक्षीय कामहरुले हामीलाई सधैँ स्वागत गरिरहनेछन । विभिन्न कठिनाइका बाबजुत हामी र हाम्रो मातहतका कर्मचारी साथीहरुले गरेको योगदानलाई उच्च मूल्याङ्कन गर्दै धन्यवाद दिन चाहान्छु ।
- ५ २०७४ सालमा भएको स्थानीय तहको निर्वाचन द्वारा कालिमाटी गाउँपालिकाको जिम्मेवारी हामीले समाल्दा कालिमाटी गाउँपालिका एउटा कोरा कागजजस्तो थियो । यहाँका अनगिन्ति समस्याहरु यथावत थिए र हामीले जिम्मेवारी लिइ सकेपछि यस गाउँपालिकालाई आधुनिक गाउँपालिकाको रूपमा अगाडि बढाउने कामको सुरुवात हामीले गरेको

हैं । यो कुरा हाम्रो कामले पुष्टी गर्दछ । खानेपानी, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत, कृषि क्षेत्र, पशु क्षेत्र, भौतिक पूर्वाधार, पर्यटन क्षेत्र, पिछडिएको वर्ग तथा अति विपन्न जातिका घरहरू निर्माण, रोजगारी, खरको छाना विस्थापित, खाद्य सुरक्षा तथा पोषण लगायतका आम जनसरोकारका विषयहरूमा कालिमाटी गाउँपालिकाले यो सात वर्ष सम्म आइपुग्दा उल्लेखनीय फट्को मारेको कुरा यहाँहरू सामु जगजाहेर छ । हाल गाउँपालिका केन्द्र देखि वडा केन्द्र हुँदै जिल्ला तथा प्रदेश सदरमुकाम र विभिन्न गाउँ टोल बस्तीहरूमा हामी हाम्रो भूगोल बस्तीहरूबाट सहज रूपमा आवातजावत गर्ने अवस्थामा पुगेका छौं । तथापी केही सुधारका कामहरू गर्न बाँकी नै छन । हाम्रा उर्वर भूमिहरू सिचाई विना उत्पादन र उत्पादकत्वमा आशातित लाभ लिन सकिरहेका थिएनौ । यो ७ वर्षको समयमा हाम्रा सातवटै वडाका सिचाई योग्य जमिनहरूमा साना मझौला सिंचाई आयोजना तथा लिफ्टड सिचाई प्रविधिद्वारा सिंचाई क्षेत्रमा उल्लेख्य फट्को मारेको कुरा यहाँहरूलाई जगजाहेर छ ।

सभा सदस्य ज्यूहरू,

- ६ कालिमाटी गाउँपालिकाको राजस्व व्यवस्थालाई चुस्त, दुरुस्त र पारदर्शी बनाउन आंशिक रूपमा लागु प्रविधिमैत्री अनलाइन राजस्व संकलन कार्यलाई पूर्ण रूपमा लागु गरि राजस्व संकलन कार्यलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी गरिनेछ । साथै केही करका दरहरूलाई समयानुकुल बनाइनुका साथै दायराहरू बढाउने नीति लिइनेछ ।
- ७ सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी बनाउने उद्देश्यले चालु खर्चका अनुत्पादक क्षेत्रहरू कटौती गरी पुँजीगत खर्च बढाउने विषयलाई प्राथमिकता दिइने छ ।

- ८ स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन LISA (Local Institutional Self Assesment) तथा स्थानीय तह वित्तीय सुशासन तथा जोखिम मूल्याङ्कन प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- ९ पालिकाबाट प्रवाह हुने सार्वजनिक सेवामा सूचना तथा संचार प्रविधिको उच्चतम उपयोग गरी विद्युतीय सुशासन प्रबर्धन गरिनेछ ।
- १० नागरिकहरुमा सहज न्यायिक पहुँच वृद्धि गर्न वडा तथा पालिका स्तरमा रहेका मेलमिलाप कर्ताहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै न्यायमा जनताको पहुँच कार्यक्रमलाई प्रभाकारी रूपमा अगाडि बढाइने छ ।
- ११ कालिमाटी गाउँपालिकामा रहेका अतिविपन्न परिवारका खरका छानाहरु प्रतिस्थापन गरी जस्तापाता द्वारा घरको छाना निर्माण गर्न मापदण्ड परिमार्जन गरी खरको छाना विस्थापन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- १२ कालिमाटीबासी नागरिकको सुरक्षित आवासमा बस्न पाउने अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा १२७ घरधुरी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा १७६ घरधुरी, आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा ३९० र आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा १५५ घरधुरीलाई गरी जम्मा ८४८ घरधुरीलाई जस्तापाता वितरण गरिएको छ र आगामि आर्थिक वर्षको लागि खरको छाना भएका घरहरुलाई जस्तापाताको छाना मुनिल्याउन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरी कालिमाटी गाउँपालिकालाई खरको छानामुक्त पालिका घोषणा गर्ने अभियान संचालन गरिनेछ ।
- १३ सार्वजनिक खेलमैदान तथा सरकारी कार्यालयलाई आवश्यक पर्ने जग्गा प्राप्तिको लागि निःशुल्क वा कानुनी प्रक्रिया पुरा गरी जग्गा प्राप्त गर्ने नीति लिइने छ ।

- १४ स्वच्छ खानेपानी स्वस्थ जीवन भन्ने नारालाई साकार पार्न एक घर एक धारा कार्यक्रमलाई साझेदारी संस्थाहरूसँग साझेदार गरी आगामि वर्षमा बाँकी रहेका खानेपानी क्षेत्रको कामलाई तिव्रता दिइनेछ ।
- १५ कालिमाटी गाउँपालिकाले अघि सारेको उज्यालो पालिका कार्यक्रमलाई पूरा गर्न नेपाल विद्युत प्राधिकरण शाखा सल्यान, विद्युत सहकारीसँग को समन्वय र सहकार्यमा वडा नं. ७ मा विद्युतलाइन विस्तार गर्ने कार्यलाई तिव्रता दिनका लागि उज्यालो सल्यान कार्यक्रमसँग जोड्ने नीति लिइने छ । साथै गाउँपालिका भित्रका सबै विद्युतीकरण हुन बाँकी रहेका ग्रामीण वस्तीस्तरमा विद्युतलाइन विस्तार तिव्र रूपमा अगाडि बढाइ आगामि २ वर्ष भित्र पूर्णरूपमा विद्युतीकरण गरिनेछ ।
- १६ कालिमाटी गाउँपालिकालाई पूर्ण विद्युतीकरण गर्नको लागि केन्द्र सरकार द्वारा गोलोबल टेन्डर विधिबाट ठेक्का टेन्डर स्वीकृत भई विद्युत सब-इस्टेशन र कालिमाटी गाउँपालिकालाई पूर्ण विद्युतीकरणको काम अगाडि बढेको र वडा नं. ४ डिमिरेमा अवस्थित ३३ के.भि.को विद्युत सब-इस्टेशन निर्माणको लागि विगतमा केही प्राविधिक समस्याहरू रहेको हुँदा हाल सो समस्या समाधान भई काम अगाडि बढीसकेकोले यस पालिकाभित्र एल.टी.लाईन र मुख्य लाइन तोकिएको समयमा पुरा हुने कुरामा विश्वस्त छौं ।

सभा सदस्य ज्यूहरू,

- १७ गाउँपालिकामा अल्ट्रासाउण्ड सेवा, गर्भवती महिलाको स्वास्थ्यमा टेवा भन्ने अवधारणा अनुसार गर्भवती महिलामा स्वास्थ्यको पहुँच विस्तार गर्न स्वास्थ्य चौकी रामपुरमा रहेको ग्रामीण अल्ट्रा साउण्ड सेवालार्ई थप व्यवस्थित गरी गाउँपालिका भित्रका ३ वटा स्वास्थ्य चौकी लक्ष्मीपुर, बालुवा र घुइयावरीमा अल्ट्रासाउण्ड सेवा विस्तार गरिनेछ ।

१८ लाग्दैन कसैलाई रोग, कालिमाटी गाउँपालिका पूर्ण खोप भन्ने कुरालाई साकार पार्न पालिकामा खोप सेवा कार्यक्रमलाई प्रभाकारी बनाइने छ ।

१९ खाद्य सुरक्षा तथा पोषणयुक्त व्यवहारमा जोड, पोषणमैत्री कालिमाटी गाउँपालिका घोषणा गर्ने हाम्रो अठोट भन्ने अवधारणा अनुसार बालबालिका किशोरी र महिलाहरूलाई पोषण स्थितिमा सुधार ल्याउन तथा पोषण सम्बन्धी व्यवहार परिवर्तनका लागि पोषणमैत्री विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ र कालिमाटी गाउँपालिका वडा नं. ५ लाई पोषणमैत्री वडा घोषणा मिति २०८१।०२।३१ गते भएकोमा आगामी आ.ब. २०८१/८२ मा वडा नं. २, ३, ४ र ७ लाई स्वास्थ्य संस्था तथा पोषणमैत्री वडाका सबै सूचाकाङ्क पुरा गरी पोषण मैत्री वडा घोषणा गरिने छ । साथै पोषणमैत्री वडा घोषणाको लागि आवश्यक पूर्वाधार विकास तथा मानवीय विकासको लागि प्रभाकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै कालिमाटी गाउँपालिका अन्तर्गत बाँकी रहेका वडाहरूलाई क्रमिक रूपमा पोषणमैत्री वडा घोषणा गर्दै कालिमाटी गाउँपालिकालाई कर्णाली प्रदेशको पहिलो र देशकै पहिलो पोषणमैत्री गाउँपालिका घोषण गर्ने योजनाका साथ अगाडि बढ्ने नीति लिइने छ ।

सभा सदस्य ज्यूहरू,

२० किशोरीहरूको मर्यादित महिनावारी प्रवृद्धनमा ध्यान दिँदै विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थामा निःशुल्क वितरण गरिने स्यानिटरी प्याडको मापदण्डमा आधारित समयमै खरिद गरी वितरण कार्यलाई तिब्रता दिइनेछ । नि.मा .वि. र मा.वि विद्यालयमा वितरण गरिने स्यानिटरी प्याडको मापदण्डको विषयलाई अनिवार्य रूपमा विद्यालयमा जानकारी गराउने नीति लिइनेछ ।

- २१ गाउँपालिकाको इच्छा गरिखाने शिक्षा भन्ने अवधारणा अनुसार विद्यार्थीलाई सिपमा दक्ष बनाउन माध्यामिक स्तरका विद्यार्थीलाई सिपमुलक तालिम संचालन गर्न आवश्यक नीति बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- २२ अति विपन्न दलित अपाङ्गता भएका व्यक्तिका परिवारका सन्तति लगायतका लक्षित समूहका विद्यार्थीहरूको उच्च शिक्षामा पहुँच विस्तार गर्न छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- २३ विद्यालयको पाठ्यक्रम (१-८) स्थानीय भाषा, कला-संस्कृति, संस्कार, भेषभुषा, जातजाति, इतिहास, प्राकृतिक, धार्मिक, पौराणिक, साहित्यिक, ऐतिहासिक लगायतका विषयवस्तुलाई सामावेश गर्दै स्थानीय पाठ्यक्रम कार्यान्वयनलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिने छ ।
- २४ विद्यालयलाई थप व्यवस्थित प्रभावकारी र गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न विद्यालय व्यवस्थापन समितिहरूलाई आवश्यक अभिमुखीकरण र क्षमता विकास गराई विद्यालय क्षेत्रलाई अगाडि बढाउने नीति लिइनेछ । साथै बालविकास कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका लागि समय सापेक्ष तालिम र प्रविधि सम्बन्धि अभिमुखीकरण गराइ बालविकास शिक्षाको गुणस्तरमा सुधार ल्याउने नीति लिइनेछ ।
- २५ बाबु, आमा दुवै गुमाएका परिवारका बालबालिकालाई पठनपाठनको लागि आवश्यक मापदण्ड बनाइ कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।

सभा सदस्य ज्यूहरू,

- २६ समाजमा मानव विकासको कलङ्कका रूपमा रहेका विभेदकारी विभिन्न प्रथाहरू, छुवाछुत प्रथा, जातीय विभेद, लैङ्गिक विभेद, वर्गीय विभेद लगायतका विभेदकारी प्रथाहरूको अन्त गर्न विभिन्न किसिमका

सचेतनामूलक अभियानहरू संचालन गरी यस्ता विभेदलाई अन्त गरी समतामूलक समाजको निर्माण गर्नका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरी अभियान संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।

- २७ महिला सशक्तीकरण मार्फत हरेक क्षेत्रमा महिलाको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्दै आर्थिक सशक्तीकरण तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । पिछडिएका महिलाहरूको आर्थिक सशक्तीकरणका लागि उद्यमशीलता र सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू वडास्तरबाट संचालन गरिनेछ ।
- २८ श्रमको सम्मान गरौं भन्ने भावनालाई समाजमा कामप्रति सकारात्मक धारणाको विकास गर्दै युवाहरूलाई काममा लाग्न प्रेरित गरिनेछ । श्रम बजारलाई व्यवस्थित बनाउनका लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा रोजगार सेवाकेन्द्र र रोजगार सूचना केन्द्रलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- २९ उद्यमशीलता र रोजगारी वृद्धि गर्नको लागि प्रधामन्त्री रोजगार तथा मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई पालिका स्तरीय जनशक्तिको सीप एवं प्रविधिको अधिकतम उपयोग गरी रोजगारमैत्री कार्यक्रम लागु गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ३० पालिका भित्रका शैक्षिक बेरोजगार जनशक्तिलाई सरकारी सेवामा प्रवेश गराउनका लागि विभिन्न किसिमका लोकसेवा तयारी कक्षाहरू संचालन गरिनेछ । साथै यसका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ३१ हाम्रो उत्पादन हाम्रो पहिचान भन्ने ध्ययेका साथ उद्यमशीलताको माध्यमबाट रोजगारी सिर्जना गर्नका लागि लघु उद्यम कार्यक्रम र पालिका मार्फत संचालित लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरूबाट तालिम प्राप्त

व्यक्तिहरूको प्रोफाइल तयार गरी आयआर्जन र रोजगारी सिर्जना गर्नका लागि ठोस कदम अगाडि बढाइ कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

सभा सदस्यहरू,

- ३२ कालिमाटी गाउँपालिकाको साझेदारी, बाझो रहन्न खेतवारी भन्ने नारालाई साकार पार्न बाँझो वा खेतीयोग्य जमिनको माटो परीक्षण गरी आवश्यक तथ्याङ्क संकलन गरी माटो सुहाउदो बाली तथा फलफूल उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।
- ३३ आयातलाई प्रतिस्थापन र निर्यातलाई प्रोत्साहन गर्ने उदेश्यले सामूहिक तथा व्यवसायिक कृषि उत्पादनमा आधारित कार्यक्रमलाई जोड दिइनेछ । साथै किसानलाई प्रोत्साहन, उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रम मार्फत किसानले उत्पादन गरेका कृषि उपज वस्तुलाई बजारसँग जोड्नका लागि पालिकाभिन्न रहेका सहकारीहरूसँग समन्वय सहकार्य गरी उत्पादन र बजारलाई जोड्ने नीति लिइने छ ।
- ३४ खाद्य तथा पोषण सुनिश्चिताका लागि स्थानीय रैथाने बालीको प्रवर्द्धन गरी उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ३५ कृषकहरूको गुणस्तरीय उत्पादन सामग्री प्राप्त गर्ने अधिकार सुनिश्चित गर्न मल बीउ बिजन विरुवा विषादी र पशुपन्छी नश्ल औषधी दाना तथा जैविक पदार्थको गुणस्तर नियमन गरिनेछ ।
- ३६ दुग्ध उत्पादनमा कालिमाटीलाई आत्मनिर्भर एवं व्यवसायिक बनाउन गाई भैसीको नश्ल सुधार एवं उत्पादकत्व वृद्धिका लागि कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ ।

- ३७ भूमिको उत्पादनशीलता वृद्धि गर्न जग्गाको वर्गीकरण चक्लावन्दी यान्त्रिकीकरण व्यावसायीकरणमा जोड दिइनेछ ।
- ३८ पशुपालनलाई ब्यबस्थित गर्न पशुजन्य ब्यवसायको अभिलेखीकरण र पशुपन्छी दर्ता गर्ने कार्यको शुरुवात गरिनेछ ।
- ३९ एक वडा एक पशु तथा कृषि प्राविधिक भन्ने अवधारणा बमोजिम कृषि तथा पशुसेवा शाखा अन्तर्गत आगामी आ. व. २०८१/८२ देखि लागु हुने गरी कालिमाटी गाउँपालिकाका सबै वडाहरूमा १/१ (एक-एक) जना पशु तथा कृषि प्राविधिकको व्यवस्था गरी कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रमा प्रभावकारीता ल्याइने छ ।

सभा सदस्य ज्यूहरू

- ४० कालिमाटी गाउँपालिकाले विगत वर्ष देखि भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्वासी र अव्यवस्थित बसोबासीहरूलाई व्यवस्थित गर्न नेपाल सरकारद्वारा गठित राष्ट्रिय भूमि आयोगसँग सम्झौता गरी भूमि सम्बन्धी कामको लगत संकलन तथा प्रमाणीकरण गर्ने कार्य सम्पन्न भई वडा नं. २ देखि जग्गा नापनक्साको काम अगाडि बढाएको कुरा जगजाहेर छ। कालिमाटी गाउँपालिका भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्वासी र अव्यवस्थित बसोबासीलाई पुर्जा वितरण गर्न राष्ट्रिय भूमि आयोगसँग आवश्यक समन्वय गरी भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्वासी र अव्यवस्थित बसोबासी नागरिकहरूलाई हातहातमा पुर्जा वितरण गर्ने कार्य तिव्र गतिमा अगाडि बढेकोमा सरकार परिवर्तनसँगै राष्ट्रिय भूमि आयोग विघटन हुँदै पुर्नरगठन हुने कार्यले गर्दा त्यसको असर यस पालिकामा पर्ने भएको हुँदा गठित आयोगसँग समन्वय र सहकार्य गर्दै आगामि

दिनमा भूमिहिन दलित भूमिहिन सुकुम्वासी र अव्यवस्थित बसोबासी भएका नागरिकलाई जग्गाको मालिक बनाउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ। र सेवा इकामा कार्यरत कर्मचारीको संख्या हेरफेर गरी आवश्यकता अनुसार व्यवस्थापन गरिनेछ ।

- ४१ उपभोक्ता हकहित प्रवर्द्धनका लागि पालिका क्षेत्रभिन्न रहेका व्यापार व्यवसायहरूलाई सचेतनामूलक अभियान संचालन गरिनेछ । साथै बजारमा कृत्रिम अभाव कालोबजारी र मिति गुज्रेका खाद्य वस्तु तथा औषधीजन्य वस्तुहरूको प्रभावकारी नियमन तथा नियन्त्रण गरिनेछ ।
- ४२ पालिकाभिन्नका धार्मिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक तथा प्राकृतिक महत्वका स्थलको विकास र व्यवस्थापनका लागि संघ, प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी पर्यटन क्षेत्रको विकास र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ४३ कालिमाटी गाउँपालिका वडा नं. १ मा रहेको कोटबयाले लिफ्टिङ खानेपानी योजनालाई निरन्तरता दिइने छ ।
- ४४ "कालिमाटीको वन समृद्ध जीवन" भन्ने मूल ध्येयका साथ पालिकाको अधिकार क्षेत्रभिन्नका सबै प्रकारका वनहरूको संरक्षण, संवर्द्धन व्यवस्थापन र उपयोगका लागि आवश्यक कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ४५ वन व्यवस्थापनको माध्यमबाट वन पैदावारको उत्पादन र उपयोगलाई व्यवस्थित गर्न कालिमाटी गाउँपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभिन्न रहेका वनहरूलाई रोजगारी र उत्पादनसँग जोड्दै वन व्यवस्थापन र सुदृढीकरणमा जोड दिइनेछ ।

- ४६ वन अतिक्रमणलाई निरुत्साहित गर्न अतिक्रमित क्षेत्र फिर्ता गर्न र वन डढेलो र अन्य कारणबाट हुने वन विनाश तथा क्षयीकरण नियन्त्रण गर्न सामुदायिक वन, वन महासंघ र कालिमाटी गाउँपालिकाको सहकार्य र समन्वयमा प्रभावकारी कदमहरू संचालन गरिनेछ ।
- ४७ वन तथा पर्यावरणलाई सन्तुलन कायम राख्न सामुदायिक वन, वन महासंघ र गाउँपालिकाको समन्वय र सहकार्यमा वृक्षारोपण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ४८ वन तथा वातावरण संरक्षणमा स्थानीय समुदायको सहभागिता, वन तथा वातावरणको समग्र संरक्षण र दिगो विकासलाई सुनिश्चित गर्दै वर्तमान र भविष्यका पुस्ताका लागि स्वस्थ र सन्तुलित वातावरण सिर्जना गर्न एक घर एक विरुवा भन्ने नारालाई अघि सारिने छ । पालिका भित्र रहेका सामुदायिक वन, कबुलियत वन र राष्ट्रिय वनमा रहेका उपभोक्ता समिति सो कामका लागि परिचालन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

सभा सदस्य ज्यूहरू,

- ४९ वडा स्तरका सबै गाउँ बस्तीमा सडक पुऱ्याइ कालिमाटी केन्द्रसँग सबै गाउँवस्तीलाई जोड्ने गरी सडक सन्जाल निर्माण गरिनेछ । साथै कालिमाटी गाउँपालिकाका सबै वडा केन्द्रहरूमा सडक सञ्जाल पुगिसकेकाले सडकको स्तरोन्नती गर्दै बाह्र महिना यातायात संचालनमा सहजता ल्याउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ५० यस पालिकाको मेरुदण्डको रूपमा रहेको सल्यान-कालिमाटी- हात्तीदमार- घुइयावारी-चपरगौडी सडकलाई संघ, प्रदेश सरकारसँग समन्वय सहकार्य गर्दै आएको र आरक्ष क्षेत्रमा काम गर्ने वातावरण संघ तथा प्रदेश सरकारले गर्न नसकेको हुँदा पालिकाको आफ्नै पहलमा स्थानीवासी र आरक्षण क्षेत्रमा खटिएका सुरक्षाकर्मीसँग आवश्यक समन्वय गरी

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत ट्रयाक खोल्ने काम सम्पन्न भएको हुँदा सो सडकलाई थप व्यवस्थित गर्न आ.ब.२०८१/०८२ मा कार्यान्वयन गर्ने गरी आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरी हात्तीदमार घुइयावारी चपगौडी सडक विस्तारको कामलाई अगाडि बढाइने छ ।

५१ नयाँ सडक निर्माणका लागि न्यूनतम नाला बाहेकको ६ मिटर चौडाइको मापदण्डभित्र रहेर गाउँपालिकाभित्र मोटर बाटाहरु निर्माण गरिने छ । साथै पदमार्ग न्यूनतम २ मिटरको मापदण्डभित्र रहेर निर्माण गरिने छ ।

५२ सडक निर्माण गर्दा जैविक विधिता र वन जडगल संरक्षणलाई विशेष ध्यान दिइने छ ।

५३ कालिमाटी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका काठेपुलको मर्मत सम्भार गरिने छ र झोलुङ्गे पुल निर्माण नभएका स्थानमा आवश्यकता पहिचान गरी झोलुङ्गे पुल निर्माण गरिनेछ ।

सभा सदस्य ज्यूहरु,

५४ कालिमाटी गाउँपालिका अन्तर्गतका सबै वडाहरुमा अनलाइन व्यक्तिगत घटना दर्ता कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाइनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरुको नवीकरण तथा नयाँ निवेदन दर्ता गर्दा राष्ट्रिय परिचयपत्रमा आधारित (Biometric Verification) (बायोमेट्रिक भेरिफिकेशन) गर्ने कार्य आगामि श्रावण देखि लागु गरिने छ ।

- ५५ प्रत्येक वडा तथा टोल वस्तीहरूमा व्यक्तिगत घटना दर्ता शिविर संचालन गरी व्यक्तिगत घटना दर्तालाई अभियानको रूपमा लिइनेछ ।
- ५६ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सहकारी संघसंस्थाको प्रभावकारी नियमन गरी सहकारी संस्थालाई अगाडि बढाइनेछ । साथै उत्पादनमूलक सहकारीहरूको प्रवर्द्धनमा विशेष जोड दिइनेछ ।
- ५७ सहकारीप्रतिको विश्वासमा आएको ह्रास सुशासनका चुनौतीहरू, वित्तीय कुव्यवस्थापन, राजनीतिक हस्तक्षेप र अप्रासंगिकताको धारणाका कारण सहकारी प्रति आम नागरिकको विश्वास घटेको छ । जसले गर्दा विश्वासको पुनर्निर्माणका लागि सुशासनको अभिवृद्धि गर्न, जवाफदेहिता प्रवर्द्धन गर्न, क्षमता निर्माणमा लगानी गर्न, नियामक सुधारहरू लागू गर्न र वित्तीय साक्षरता बढाउन ठोस प्रयासहरू आवश्यक पर्छ । सहकारी संस्थाहरूलाई पुनरुत्थान गर्दै र आफ्ना सदस्यहरूको हितमा सेवा गर्ने प्रतिबद्धतालाई पुनः पुष्टि गरेर समावेशी र दिगो विकासका लागि सहकारीहरूको रूपान्तरणात्मक सम्भावनालाई उपयोग गर्न ठोस नीति ल्याइने छ ।
- ५८ ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा लगायतका नदीजन्य पदार्थहरूको उत्खनन उपयोग र व्यवस्थापनलाई वातावरणमैत्री बनाउन सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- ५९ वातावरणीय अध्ययन परीक्षण प्रतिवेदन (IEE) तयार गर्ने क्रममा सो क्षेत्रहरूको प्राकृतिक, भौतिक प्रणाली, जैविक प्रणाली, साँस्कृतिक प्रणाली र आर्थिक प्रणाली बिच के कस्तो प्रभाव पर्छ भनी यकिन गर्न सम्बन्धि क्षेत्रको राय सुझाव संकलन गर्दै प्रतिवेदन तयार पारिने छ ।

- ६० समृद्धि कालिमाटीको सवाल: विकास साझेदारसँग अंकमाल भन्ने मूल ध्येयकासाथ कालिमाटीको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, खाद्य सुरक्षा, पूर्वाधार विकासका लागि, विकास साझेदार निकायसँग लागत साझेदारीमा हातेमालो गरी विकास निर्माणलाई अगाडि बढाइनेछ ।
- ६१ हेलभटास नेपाल र गाउँपालिकाको लागत साझेदारीमा न्याड खानेपानी तथा सरसफाई योजना कालिमाटी-७, र बालुवा मनिकापुर खानेपानी तथा सरसफाई योजना कालिमाटी-५ मा काम सम्पन्न भई घरघरमा स्वच्छ सफा पिउने पानीको पहुँच विस्तार भएको छ । साथै आगामि आ.ब.मा कालिमाटी गाउँपालिका क्षेत्रका वडाहरूमा खानेपानी पहुँच नभएका स्थानहरूमा हेलभटास नेपाल, DDS सल्यान लगायत अन्य साझेदारी सस्थाहरूसँग हातेमालो गर्दै आयोजना सम्पन्न गरी घरघरमा खानेपानी धारा अबलम्बन गर्दै लैजाने नीति लिइने छ ।
- ६२ कालिमाटी गाउँपालिकाको दक्षिण कल्लेरी क्षेत्रमा रहेको ठुलो भूगोल र सो भूगोलमा बसोबास गर्ने नागरिकहरू हालसम्म कालिमाटी गाउँपालिकाको स्वामित्वमा नआएको हुँदा राज्य पुनरसंरचना आयोगले गरेको नसाङ्कन अनुसार यस पालिकाको भौगोलिक क्षेत्रभित्र पर्ने भूगोल भित्र बसोबास गर्ने नागरिकहरूको तथ्याङ्क लिई सो क्षेत्रमा सिमाङ्कन गर्दा सरोकार वालाहरूसँग समन्वय गरी यस पालिकाको भूगोल समावेश गरी सिमाङ्कन गर्नका लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ । साथै सो क्षेत्रका नागरिकहरूको राज्यबाट दिइने सेवा प्रवाह र विकास निर्माणलाई यस पालिकाले समेट्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

- ६३ कालिमाटी गाउँपालिका बजार क्षेत्रभित्र रहेका चोक र सार्वजनिक स्थलमा चोरी, दुर्घटना तथा अपराधिक गतिविधिहरूको न्यूनिकरण गर्न उच्च स्थानमा हाइमाक्स वत्ती तथा सि.सि.क्यामरा जडान गरी सुरक्षा तथा उज्यालोको लागि आवश्यक व्यवस्थापन गरिएको छ ।
- ६४ खेल क्षेत्रका समग्र विकासले बालबालिका र युवाहरूमा अनुशासन समय व्यवस्थापन नेतृत्व र सामूहिक भावना जस्ता सिपहरूको विकास हुने भएकाले कालिमाटी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका प्रतिभावान खेलाडीहरूलाई खेल क्षेत्रमा प्रोत्साहन तथा उत्प्रेणा जगाउन वडा स्तरीय खेलकुद प्रतियोगता तथा पालिकास्तरीय खेलकुद प्रतियोगता संचालनको लागि अध्यक्ष कप प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- ६५ कालिमाटी गाउँपालिकाको पहिचान तथा पर्यटकीय विकासका लागि कालिमाटी गाउँपालिका वडा नं. २ स्थित कर्णाली प्रदेशको प्रवेश द्वार एकलेवर र कालिमाटी गाउँपालिका वडा नं. ५ स्थित काल्चे डाँडामा प्रवेश द्वार निर्माण गरिने छ । साथै बाँकी रहेका पालिका सिमा स्थलमा प्रवेश द्वारहरू निर्माण गर्दै लगिने छ ।
- ६६ कालिमाटी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका महत्वपूर्ण भूभागहरूलाई सडक सञ्जालसँग जोड्न मर्चेवारी-चोथ्रे सडक, किमिरे-रामपुर सडक, कालिमाटी गंगामाला तल्लो मन्दिर निर्माण र मन्दिर जाने बाटो स्तरोन्नति, सालडारे - साल्टाकुरा सडक, खैरला रिडरोड, बडाखोली काढाघारी सडक तथा घुइयावारी-हात्तीदमार सडकको लागि ट्रयाक ओपन तथा स्तरउन्नति, चेपाङ- घुइयावारी सडक मर्मत गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरिएको छ ।

सभा सदस्य ज्यूहरू

सबैको साझा प्रयासबाट गाउँपालिकाको अपेक्षा पूरा गर्ने तर्फ हाम्रो ध्यान केन्द्रित भएको छ । गाउँपालिकाका मूल समस्याहरू गरिबी, बेरोजगारी, न्यून विकास तथा स्रोतको अभावलाई चिर्दै जनभावना बमोजिमका विकास कार्य अगाडि बढाउन आर्थिक वर्ष २०८१/८२ का नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट मद्दत पुग्ने विश्वास लिएको छु ।

यो नीति तथा कार्यक्रम निर्माण गर्दा सुझाव तथा सल्लाह प्रदान गर्नुहुने यस गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, वडा अध्यक्ष ज्यूहरू, कार्यापालिका सदस्य ज्यूहरू, गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरू, राष्ट्र सेवक कर्मचारी, राजनीतिक दल, नागरिक समाजका प्रतिनिधि, उद्योगी, ब्यापारी, सहकारी, नीजि क्षेत्र, संचार जगत, लगायत सबैमा धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

